

**Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)**

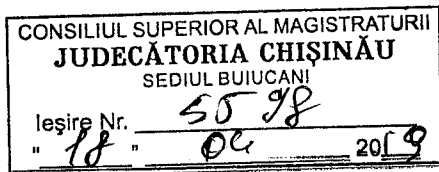
**The Supreme Council of Magistrates
Chișinău District Court
(BUIUCANI Office)**

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 200 Republica Moldova
MD-2004
e-mail: jbu@justice.md

mun. Chisinau, Ștefan cel Mare 200 street, Republic of Moldova
MD-2004
e-mail: jbu@justice.md

16.04.2019

Dosarul contravențional nr.5r-259/2018

Curtea Constituțională
mun. Chișinău. str. Alexandru Lăpușeanu 28
MD – 2004

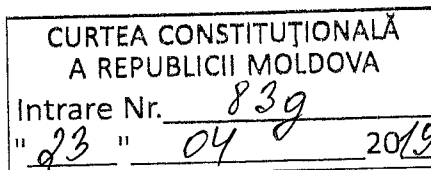
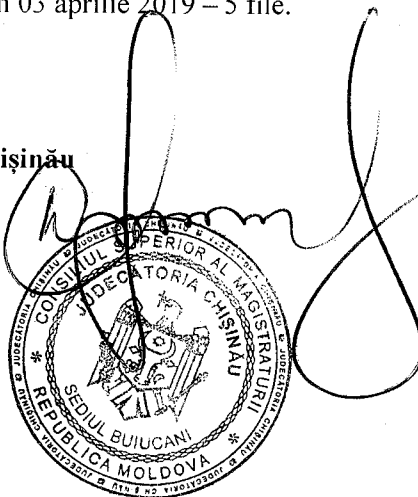
Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), vă expediază sesizarea depusă de avocatul Ocerednaia Larisa privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 431 alin.(4²) din Codul Contravențional.

Anexă: Sesizare 14 file;

Încheierea nr.5r-259/2018 din 03 aprilie 2019 – 5 file.

**Vicepreședinte, al Judecătoriei Chișinău
(Sediul Buiucani)**

Dorin Dulghieru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume **Ocerednaia**..... 2. Prenume **Larisa**.....

3. Funcția ...**avocat**.....

4. Adresa mun.**Bălți**, str..**Ștefan cel Mare**, 76A, ofis
505.....

5. Tel./fax ...0-794-87-647.....email
ocerednaia@gmail.com.....

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notîei Explicative)

12.

Prin prezenta, solicităm respectuos Curții Constituționale efectuarea controlului de constituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul articolului 135 alin.1 lit.a și g din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul cauzei contravenționale nr. 12-5r-61005-14092018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție 2393/17 din 27.12.2017 și decizia adoptate în baza procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constator, Șef Post Vamal Sculeni în privința Vatamaniuc Andrei conform prevederilor art.13, 287 alin.(10) din Codul contravențional.

În decizia luată în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție este indicat:

1. A aplica sancțiunea pentru contravenție conform art.287 alin.10 CCo RM - amendă 65 u.c., ce constituie 3250 lei;
2. Conform art.431 alin.4/1, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului 800 pachete de țigări «Rothmans» și 700 pachete de țigări «Rothmans Demi» în sumă de 30000 lei.
3. Conform art.431 alin.4/2, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului de la Vatamaniuc Andrei echivalentul costului automobilului «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 721 în sumă de 213906 lei.
4. Unitatea de transport model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 721 a întoarce proprietarului.

Raportul de evaluare mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 721 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Problema abordată în cadrul prezentei sesizări rezidă în faptul că textul „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” nu asigură condițiile de calitate a legii privind previzibilitatea și claritatea, ceea ce contravine principiului legalității.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice. Principiul legalității și certitudinii juridice consfințit prin art.1 alin.3 din Constituție este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. La elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme. Care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise (HCC nr.4 din 20.02.2018, HNN nr.26 din 27.09.2016)

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), se află contestația depusă de către Vatamaniuc Andrei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție 2393/17 din 27.12.2017 și decizia adoptate în baza procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constatat, Șef Post Vamal Sculeni.

La data de 27 decembrie 2017 în privința lui Vatamaniuc Andrei a fost întocmit procesul-verbal cu privire la tentative de contravenție prevăzută la art.287 alin.(10) din Codul contravențional, care sancționează "Trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune"

La data de 27 decembrie 2017 Vatamaniuc Andrei a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție № 2393/17 din 27 decembrie 2017, cu decizia luată în baza acestuia de către agentul constatat – Uscatu Lilian, Șef adjunct Post Vamal Sculeni.

În Procesul-verbal cu privire la contravenție № 2393/17 din 27 decembrie 2017 este indicat: «la data de 06.12.2017, în jurul orelor 02:51 la pista de control vamal "ieșire autocamioane din R. Moldova" a postului vamal Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat mijlocul de transport de model „Mercedes 2540 L” cu n/î BL CI 721 și remorca de model "Raba" cu n/î BL AE 238, aparținând agentului economic SRL "Packaging", la volan fiind cet. Vatamaniuc Andrei, care transporta "amestecuri uscate de ipsos". Controlului vamal cet. Vatamaniuc Andrei a declarat în mod verbal că nu are nimic de declarat. În urma scanării cu raze "X-Ray" a mijlocului de transport au apărut suspiciuni la rezervorul de combustibil. Astfel, în urma efectuării controlului vamal, în partea din spate a rezervorului de combustibil, într-un loc special amenajat, au fost depistate 800 pachete de țigări de marca "Rothmans" și 700 pachete de țigări de marca "Rothmans Demi", toate cu timbre de acciz a Republicii Moldova, care nu au fost declarate și prezentate controlului vamal.»

În decizia luată în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție este indicat:

- "1. A aplica sancțiunea pentru contravenție conform art.287 alin.10 CCo RM - amendă 65 u.c., ce constituie 3250 lei;
2. Conform art.431 alin.4/1, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului 800 pachete de țigări «Rothmans» și 700 pachete de țigări «Rothmans Demi» în sumă de 30000 lei.
3. Conform art.431 alin.4/2, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului de la Vatamaniuc Andrei echivalentul costului automobilului «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 721 în sumă de 213906 lei.
4. Unitatea de transport model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 721 a întoarce proprietarului."

Vatamaniuc Andrei nu este de acord cu Procesul-verbal cu privire la contravenție № 2393/17 din 27 decembrie 2017 și cu Decizia agentului constatat din 27 decembrie 2017, îl consideră ilegal și care urmează a fi anulat.

În termenul prevăzut de art.448 din Codul contravențional, Vatamaniuc Andrei a depus o contestație la procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatat.

Art.431 alin. 4² Codul contravențional prevede:
«În cazul imposibilității aplicării alin. (4¹) din prezentul articol în partea ce ține de art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14), agentul constatator al Serviciului Vamal confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal.»

Raportul de evaluare mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 721 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

Sintagma “confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” contravine principiului contradictorialității, îngreuează drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

Sintagma “confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” împuternicește agentul constatator cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

14.

Prevederile contestate de la art. 431 alin. 4² din Codul contravențional nu corespund rigorilor constituționale și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și ale jurisprudenței CEDO în materia garantării principiilor preeminenței dreptului.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat (HCC nr.26 din 27.09.2016):

«45. Curtea subliniază că, pentru a oferi destinatarilor legii securitate juridică, orice lege trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii.

46. În acest sens, Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin. (2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

47. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție

48. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

49. Astfel, Curtea Europeană a menționat că „nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. [...] În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice” (*Amann vs. Elveția*, 16 februarie 2000, § 56).

50. De asemenea, Curtea Europeană a statuat că nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, **domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat**” (*Chorherr v. Austria*, 25 august 1993, § 25). **Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia** (*Silver și alții v. Regatul Unit*, 25 martie 1983, § 80).

51. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

52. Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

53. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.»

Art.431 alin. 4² Codul contravențional prevede:

«În cazul imposibilității aplicării alin. (4¹) din prezentul articol în partea ce ține de art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14), agentul constator al Serviciului Vamal confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal.»

Dispoziția contestată, și anume sintagma “confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” este lipsită de previzibilitate și claritate, contravine principiului contradictorialității, îngrădește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, care derivă din articolul 1 alin. (3) din Constituție, și anume din principiul constituțional al statului de drept. Potrivit statuărilor Curții, «preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență».

Curtea Constituțională, la fel, a menționat că „preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Curtea a menționat constant că «incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.»

Principiile citate în materie penală sunt aplicabile și legii contravenționale. În acest sens, Curtea Constituțională a menționat că «prin reglementarea infracțiunilor și a pedepselor în materie penală urmează a se înțelege și competența reglementării contravențiilor și sancțiunilor contravenționale. Or, legea contravențională conține prevederi care indică de fapt natura penală a contravențiilor administrative.» Competența exclusivă a legislatorului de a reglementa care fapte constituie infracțiuni sau contravenții și care pedepse urmează a fi aplicate nu exclude obligativitatea respectării principiului legalității.

În conformitate cu art.374 al.3 Codul contravențional «(3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.»

Articolul 24 Codul de procedură penală **garantează** Principiul contradictorialității în procesul penal:

(1) Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.

(2) Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

(3) Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza

sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

(4) Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Dispoziția contestată, și anume sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine prevederilor normei susmenționate, contravine principiului contradictorialității, îngreuește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatat, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

În conformitate cu art. 447¹ al.1 Codul contravențional (1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)–d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I–VI din cartea a doua.

Dispoziția contestată, și anume Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine art. 447¹ al.1 Codul contravențional: «(1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)–d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I–VI din cartea a doua», și anume:

Articolul 389. Specialistul

(1) Este specialist persoana neinteresată de rezultatele cauzei contravenționale, cu suficiente cunoștințe și deprinderi speciale pentru a acorda ajutor agentului constatat sau instanței de judecată, chemată să participe la efectuarea acțiunilor procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Articolul 390. Expertul

(1) Expertiza judiciară se efectuează de către expertul judiciar înscris în Registrul de stat al experților judiciari. În cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sînt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei.

Colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

În conformitate cu art.6 **din Constituție** În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

În conformitate cu art.72 **din Constituție**

(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

(2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției.

(3) Prin lege organică se reglementează:

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

În conformitate cu art.73 **din Constituție**

Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

În conformitate cu art.74 din Constituție

- (1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.
- (2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.
- (3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sînt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.

În conformitate cu **Legea № 100 cu privire la actele normative** din 22.12.2017

Articolul 71. Interpretarea

- (1) Interpretarea actelor normative se efectuează cu scopul clarificării sensului unui act normativ sau al unor dispoziții din acesta.
- (2) Prin interpretare se oferă soluții juridice de aplicare a normei de drept în sensul exact al acesteia.
- (3) Interpretarea este oficială cînd se efectuează prin acte normative de interpretare sau prin acte de aplicare a normelor de drept de către instituțiile abilitate.
- (4) La interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

Articolul 72. Actele de interpretare și autoritățile abilitate să interpreteze actele normative

- (1) Actele de interpretare oficială a Constituției Republicii Moldova și a legilor constituționale sînt adoptate de către Curtea Constituțională.
- (2) Interpretarea oficială a legilor, altele decît cele menționate la alin. (1), se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.
- (3) Interpretarea oficială a ordonanțelor Guvernului se realizează de către Guvern prin adoptarea de ordonanțe, în limita termenului de abilitare, sau de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare, în afara acestuia.
- (4) Actele de interpretare oficială a actelor normative, altele decît cele menționate la alin. (1)–(3), sînt adoptate, aprobate sau emise de autoritățile care au adoptat, au aprobat sau au emis actele supuse interpretării.
- (5) Actul normativ se interpretează printr-un act normativ de aceeași categorie și forță juridică.
- (6) Actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor cînd prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

Dispoziția contestată, și anume Sintagma “confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” contravine prevederilor constituționale susmenționate, și împuternicește agentul constătător cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

Astfel, legiuitorul nu a prevăzut ce contravaloare urmează a fi stabilită (de piață, de bilanț, reală, tehnică, de lichidare ș.a.), în așa mod fiind încălcat principiul previzibilității legii, deoarece dispozițiile contestate permit interpretări diferite.

Textul „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alineatul 4² Art.431 Codul contravențional RM Nr. 218 din 24.10.2008 este formulat de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care le aplică o marjă largă de discreție. Prin urmare, textul menționat nu îndeplinește standardul calității legii.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul IV al Notîței Explicative)

15. Prin prezenta, în temeiul prevederilor art.135 alin.1 lit.a din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.1 lit.a din Codul jurisdicției constituționale nr.502 din 16.06.1995, art.4 alin.1 lit.a al Legii cu privire Curtea Constituțională nr.317 din 13.12.1994, solicităm respectuos

- primirea spre examinare și declararea admisibilității excepției de neconstituționalitate ridicate
- efectuarea controlului de constituționalitate a prevederilor sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare
- admiterea excepției de neconstituționalitate și declararea ca fiind neconstituționale a prevederilor sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V din Notița Explicativă)

VII LISTA DOCUMENTELOR

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data

Semnătura autorului sesizării

Mandat de împuternicire pe numele avocatului Ocerednaia Larisa anexat la materialele cauzei contravenționale

VI - LISTA DOCUMENTELOR

(A se vedea capitolul VI al Notîței Explicative)

16. a)

b)

c).....

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VII al Notîței Explicative)

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data 13.03.2019

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Î N C H E I E R E

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător - Varaniță Viorelia

Grefier - Maranciuc Olga

cu participarea:

Reprezentantului Biroului Vamal Centru - Gamurari Iurie

Reprezentantul contestatorului Vatamaniuc Andrei, avocatul - Ocerednaia Larisa

examinând în ședință publică cererea apărătorului contraveninetului Vatamaniuc Andrei, avocatul Ocerednaia Larisa, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal*” de la art. 431 alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008,

în cauza contravențională la contestația lui Vatamaniuc Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017,-

a constatat:

La data de 12.01.2018, de către Andrei Vatamaniuc a fost depusă contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017.

În susținerea contestatei a indicat că, la data de 27 decembrie 2017 a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27 decembrie 2017, cu decizia luată în baza acestuia de către agentul constatat-Uscatu Lilian, șef adjunct post vamal Sculeni prin care a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art.287 alin.(10) Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 65 unități convenționale, ce constituie 3250 lei, cu confiscarea potrivit art.341 alin.(4¹), 439⁷ Cod contravențional în folosul statului a 800 pachete de țigări de marca „Rothamns” și 700 pachete de țigări de marca „Rothmans Demi” în valoare de 30000 lei, iar potrivit art.431 alin.(4²), 438⁷ Cod contravențional s-a dispus confiscarea de la el, Vatamaniuc Andrei , echivalentul mijlocului de transport de model „Mercedes 2540 L” cu n/î BL CI 721 în valoare de 213906 lei, iar mijlocul de transport menționat fiind restituit proprietarului.

Menționează contestatorul că, nu este de acord cu pct.3 a Deciziei din 27 decembrie 2017, îl consideră ilegal și consideră că urmează a fi anulat. A indicat contravenientul faptul că, în conformitate cu Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție RM nr. 5 din 24.12.2010 “*privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale*”, la trecerea forțată a corpurilor delictive în proprietatea statului, instanța de judecată urmează să verifice această situație prin prisma principiilor elaborate de jurisprudența

Curții Europene: 1) dacă o așa imixtiune în dreptul la proprietate este prevăzută de lege; 2) dacă urmărește un scop legitim; 3) este necesară într-o societate democratică 4) dacă este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, coroborate cu cerințele de a proteja drepturile de proprietate. Subiectul constator nu a verificat această situație prin prisma principiilor, elaborate de jurisprudența Curții Europene.

Menționează că, potrivit art.7 alin.(8) Cod de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sânt obligatorii pentru organele de-urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

Indică contestatorul că, obiectului contrabandei îl constituie pachetele de țigări stabilite de agentul constator în mărime de 30000,00 (treizeci mii) lei și echivalentul unității de transport în mărime de 213906,00 (două sute treisprezece mii nouă sute șase) lei. Consideră că echivalentul unității de transport solicitat spre confiscare este excesiv de mare și depășește esențial costul obiectului contrabandei (țigările), fapt ce, în opinia sa, încalcă principiul de proporționalitate.

Regretă că a comis contravenția în cauză, are la întreținerea sa soția Vatamaniuc Liudmila și trei copii minori, este unicul întreținător al familiei, soția nu este încadrată în câmpul muncii pe motiv că se ocupă cu îngrijirea și educația copiilor. Totodată, în afară de copii și soție la întreținerea sa este și mama soției care este pensionară.

Astfel, reieșind din motivele expuse mai sus, a solicitat anularea punctului 3 din Decizia agentului constator - Uscatu Lilian, șef adjunct post vamal Sculeni din 27.12.2017 privind confiscarea în beneficiul statului de la Andrei Vatamaniuc echivalentul costului automobilului „Mercedes 2541L”, nr. de înmatriculare BL CI 721 în sumă de 213906 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 mai 2018, contestația lui Vatamaniuc Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 21.08.2018, recursul declarat de către contravenientul Vatamaniuc Andrei a fost admis și casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 mai 2018, cu remiterea cauzei în aceeași instanță pentru o nouă examinare în fond, în alt complet de judecată.

La data de 19.09.2018 prin intermediul programului PIGD, cauza contravențională intentată la contestația lui Vataman Andrei a fost repartizată aleatoriu pentru rejudecare.

În cadrul ședinței de judecată la data de 13.03.2019, apărătorul contestatorului Vatamaniuc Andrei, avocatul Ocerednaia Larisa, a depus cerere privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal*” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008.

În motivarea cererii sale avocatul a indicat că, în cadrul Judecătorie Chișinău, sediul Buiucani, se află pe rol examinarea cauzei contravenționale nr. 12-5r-61005-14092018, pe marginea contestației lui Vatamaniuc Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27.12.2017, întocmit în privința lui Vatamaniuc Andrei conform prevederilor art.287 alin. (10) Cod contravențional. În decizia luată în baza procesului-verbal cu privire la contravenție este indicat: „1.

Aplicarea sancțiunii contravenționale conform art. 287, alin. (10) CC al RM – amendă în valoare de 65 u.c., ceea ce constituie suma de 3250 lei; 2. Conform art. 431, alin. (4¹) CC RM a confisca în folosul statului de la cet. Andrei Vatamaniuc, țigări 800 pachete marca „Rothmans” și 700 pachete marca „Rothmans Demi”, în valoare de 30000 lei; 3. Conform art. 431, alin. (4²) CC RM a confisca de la Andrei Vatamaniuc contravaloarea mijlocului de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/î „BL CI 721”, în valoare de 213906 lei; 4. Unitatea de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/î „BL CI 721” se va restitui proprietarului”. Menționează avocatul că, raportul de evaluare a mijlocului de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/î BL CI 72” a fost efectuat de Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal. Indică apărătorul contravenientului că, colaboratorul care stabilește contravaloarea unității de transport face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare în care este indicată necesitatea comunicării deciziei luate pe cauza respectivă.

Astfel, problema abordată în cadrul prezentei sesizări constă în faptul că textul „*confiscă contravaloare corpului delict stabilită de către organul vamal*” nu asigură condițiile de calitate a legii privind previzibilitatea și claritatea, ceea ce contravine principiului legalității. Astfel, legiuitorul nu a prevăzut ce contravaloare urmează a fi stabilită (de piață, de bilanț, reală, tehnică, de lichidare etc.), în așa fel fiind încălcat principiul previzibilității legii, deoarece dispozițiile contestate permit interpretări diferite.

Avocatul este de părere că, sintagma de referință contravine principiului contradictorialității, îngrădește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul este din start pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatat, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări, stabilind în mod arbitrar prețul. Norma de la art. 431 alin. (4²) Cod contravențional împuternicește agentul constatat cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

Agentul constatat, în persoana reprezentantului Biroului Vamal Centru, Iurie Gamurari, în cadrul ședinței de judecată a declarat că, acesta este un drept al părții de a înainta asemenea cerere

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea, reieșind din următoarele considerente.

Conform art.135 alin.(1) lit.a) Constituția Republicii Moldova și art.4 alin.(1) Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Conform art.7 alin.(6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Curtea Constituțională în punctele 77, 79, 82 și 87 din hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a constatat că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către:

1) *instanța de judecată* din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o altă normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate;

2) *părțile* în proces, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

Controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitate de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

Curtea Constituțională a mai reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată constată că în speță sunt întrunite toate condițiile necesare stabilite de Curtea Constituțională în hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, având în vedere că obiectul excepției, prevederile art.431 alin.(4²) Cod contravențional intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de apărătorul contravenientului Vatamaniuc Andrei, avocatul Ocerednaia Larisa, că art.431 alin.(4²) Cod contravențional sunt invocate de către agentul constatator la aplicarea sancțiunii și urmează a fi aplicate la soluționarea pricinii, nu există o hotărâre a Curții Constituționale pe acest obiect, din care considerente cererea urmează a fi admisă.

Luând în considerație prevederile art.7 alin.(6) Cod de procedură penală, în situația în care sunt întrunite condițiile prevăzute la pct.82 din Hotărârea nr.2 a Curții Constituționale din 09.02.2016, instanța de judecată nu este îndreptățită să refuze părților sesizarea Curții constituționale, așa cum aceasta este statuat în pct.83 din Hotărârea nr.2 a Curții constituționale pre-citate.

Totodată, conform art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Reieșind din prevederea precitată, instanța remarcă faptul că suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea mai departe a procesului și este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă, în cazul dat Curtea constituțională se va expune, iar procesul va putea fi reluat.

Astfel, ca rezultat al admiterii cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda procesul contravențional în cauza penală dată.

În conformitate cu prevederile art.7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,-

d i s p u n e :

Se admite cererea depusă de apărătorul contravenientului Vatamaniuc Andrei, avocatul Ocerednaia Larisa, privind excepția de neconstituționalitate și controlul constituționalității art.431 alin.(4²) Cod contravențional.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea avocatului Ocerednaia Larisa cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității sintagmei „*confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal*” de la art. 431 alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008 în cauza contravențională la contestația lui Vatamaniuc Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017.

Se suspendă judecarea cauzei contravențională la contestația lui Vatamaniuc Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2393/17 din 27.12.2017.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac, decât odată cu fondul.

Președintele ședinței, judecător /semnat/ Varaniță Viorelia

Copia corespunde originalului, judecător

